

Уламжлалт анагаах ухаан (2+4) хөтөлбөрөөр төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн түвшинг харьцуулан судалсан дүн

Ө.Ариунжаргал¹, Д.Цэрэндагва¹, Л.Баярмагнай¹, С.Оюунцэцэг¹

¹Анагаахын Шинжлэх Ухааны Үндэсний Их Сургууль
Цахим шуудан: ariunjargal.u@mnums.edu.mn, Утас: 80008033

Түлхүүр үг:

Сэтгэл ханамж
Мэргэжлийн,
техникийн ур чадвар
Харьцуулсан судалгаа
Зөөлөн ур чадвар

Товч утга: Хөтөлбөрийн агуулга, заах арга зүй, суралцагчдын сэтгэл ханамж, тэдний мэдлэг, ур чадварыг үнэлэхийн тулд тогтмол үнэлгээ хийж, гарсан үр дүнгээр хөтөлбөрийг оролцогч талуудын оролцоотойгоор тасралтгүй тэдний мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх, сурах хүсэл эрмэлзлэлийг төрүүлэхэд сэтгэл ханамжтай байх нэг нөхцөл болдог. Төгсөгчдийн сэтгэл ханамж нь ирээдүйн эрүүл мэндийн салбарын мэргэжилтнүүдийн чанарын баталгаа юм. АШУҮИС-ийн “Уламжлалт анагаах ухаан (2014 оноос хэрэгжсэн 2+4)” хөтөлбөрөөр суралцан төгссөн төгсөгчдийн уг хөтөлбөрт өгч буй сэтгэл ханамжийг тодорхойлж, түүнийг өмнөх жилүүдэд төгссөн төгсөгчид болон голч дүнд нөлөөлж буй байдлыг судлахад сургалтын үйл ажиллагаанд өгсөн сэтгэл ханамж (3.71) буюу дунджаас дээгүүр утгатай байсан нь төгсөгчид уг хөтөлбөрт сэтгэл ханамжтай байгааг илтгэж байна. ($p < 0.05$) Мөн төгсөгчдийн сургалтын үйл ажиллагааны талаарх сэтгэл ханамжийн төвшин нь сурлагын голч дүнтэй шууд хамааралтай ба сэтгэл ханамжийн төвшинг 1 нэгжээр ихэсгэхэд голч оноо 0.016 дахин ихэсч байна. Иймээс сургалтын хөтөлбөрт оролцогч талуудын сэтгэл ханамж, үзүүлж буй нөлөө, давуу болон сул талуудыг судлан үр дүнд суурилан хөтөлбөрийн чанарыг тасралтгүй сайжруулах нь ирээдүйн эмч мэргэжилтнүүдэд их нөлөөлдөг байна.

Үндэслэл: Төгсөгчид нь суралцаж буй хөтөлбөртөө сэтгэл ханамжтай байх нь сурлагын амжилт, хувь хүний хандлагад нөлөөлж цаашдаа мэдлэг, чадвар, хандлага бүхий эрүүл мэндийн салбарын мэргэжилтнүүд бэлтгэх баталгаа болдог. Уламжлалт анагаахын эмч мэргэжил нь хэдийгээр манай улсын хувьд хангалттай хэдий ч Нэгдмэл анагаах ухааны мэдлэгтэй мэргэжилтний хэрэгцээ тулгамдсан асуудал болж байна.

АШУҮИС нь 2014-2015 оны хичээлийн жилээс эхлэн Анагаахын болон Эрүүл мэндийн суурь хөтөлбөр 2+4 (Анагаах ухаан, Уламжлалт анагаах ухаан, Шүдний их эмч зэрэг) хөтөлбөр хэрэгжүүлж эхэлсэн юм. Анагаахын сургалтын үр өгөөжийг сайжруулах, онол эмнэл зүйн шинжлэх ухааны нэгдлийг хангахуйц нэгдмэл хөтөлбөр боловсруулж, эмч эмнэлгийн мэргэжилтний ажлын байранд шаардагдах мэдлэг, чадвар, хандлага буюу цогц чадамжийг эзэмшүүлэн, сургалтын хөтөлбөр, агуулга, арга зүй, орчин, үнэлгээний арга зүйг боловсронгуй болгож, тасралтгүй хөгжүүлэхийг Дэлхийн анагаах

ухааны боловсролын холбоо (ДАУБХ) санал болгосон байна.¹

Уламжлалт анагаах ухаан (2+4) хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж эхэлснээс хойш уг хөтөлбөрт явцын болон төгсгөлийн үнэлгээ хийгдээгүй, тухайн хөтөлбөрөөр суралцагчдын анхны төгсөлт 2020 онд, цаашид уг хөтөлбөрт оролцогч талуудын сэтгэл ханамжийн түвшинг харьцуулан судлах хэрэгцээ байна. Улс орнуудад сургалтын хөтөлбөрт оролцогч талуудын сэтгэл ханамжийг судалсан судалгаа олон байдаг хэдий ч манайд энэ чиглэлийн судалгаа хомс байгаа төдийгүй хөтөлбөрийн шинэчлэл хийгдсэнээр оролцогч талуудад үзүүлж буй нөлөө, давуу болон сул талууд, үр дүнд суурилан зөвлөмж боловсруулах хэрэгцээ нэмэгдэж байна.

Зорилго: Уламжлалт анагаах ухаан хөтөлбөрт оролцогч талуудын сэтгэл ханамжийн түвшинг үнэлж, харьцуулан судлах

Зорилт:

1. Уламжлалт анагаах ухаан хөтөлбөрөөр төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн түвшинг үнэлэх
2. Уламжлалт анагаах ухаан хөтөлбөрт оролцогч талуудын сэтгэл ханамжийн түвшинг үнэлж хоорондын хамаарлыг тогтоох

Арга, аргачлал: Зорилт 1 хүрээнд агшингийн загвараар “Уламжлалт анагаах ухаан” хөтөлбөрөөр төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн төвшинг судалж гүйцэтгэсэн.

Зорилт 2 хүрээнд “Уламжлалт анагаах ухаан” хөтөлбөрөөр төгсөгчдийн сэтгэл ханамж нь голч дүнд нөлөөлөх хүчин зүйлсийг багш ажил олгогчидтой ярилцлага хийн төгсөгчдийн мэдлэг, чадвар, хандлагыг регрессийн шинжилгээ ашиглан тодорхойлсон. Уламжлалт анагаах ухаан хөтөлбөрт оролцогч талуудын сэтгэл ханамжийн түвшин өндөр байна гэсэн таамаглал дэвшүүлсэн.

“Уламжлалт анагаах ухаан” хөтөлбөрөөр 2017-2020 оны хичээлийн жилүүдэд суралцаж төгссөн 126 төгсөгч болон I, II, III шатлалд ажиллаж буй ажил олгогчид, багш нарын төлөөллийг санамсаргүй түүврийн аргаар сонгон судалгааг явуулсан.

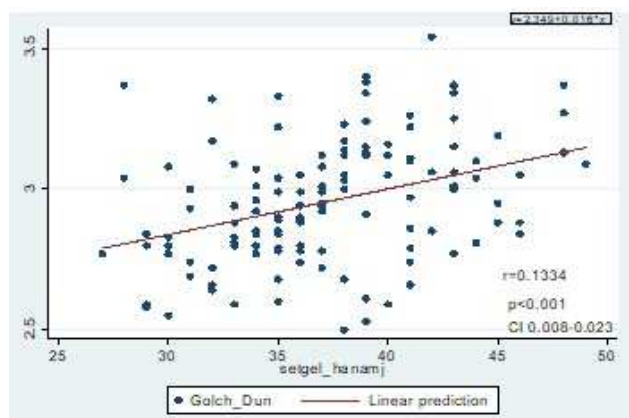
Үр дүн: Бид судалгаандаа мэргэжлийн суурь болон мэргэшүүлэх хичээлүүдээс 30 нэр төрөл бүхий

хичээлүүдийг түүвэрлэн авч, төгсөгчдийн эзэмшсэн агуулга, сэтгэл ханамжийн түвшингээр тодорхойлоход ерөнхий дундаж үзүүлэлт (4.01 ± 0.49) буюу дунджаас дээш үзүүлэлттэй гарсан. Үүнээс төгсөгчдийн УАУ-ны хичээлүүдийн агуулгыг судалсан байдалд өгсөн сэтгэл ханамжийн үнэлгээ 4.23 буюу дунджаас дээгүүр үзүүлэлттэй байна. Түүнчлэн Нэгдмэл анагаах ухааны хичээлүүдийн агуулгыг судалсан байдалд өгсөн сэтгэл ханамжийн үнэлгээ 4.02 үзүүлэлттэй байгаа нь нэгдмэл анагаах ухааны мэдлэгтэй мэргэжилтэн бэлтгэхэд үр нөлөөтэй байгааг илтгэж байна.

Төгсөгчдийн судалсан хичээлийн агуулга, зөөлөн ур чадварууд, багш нарын заах арга зүй, материаллаг баазын хүртээмж, ажлын байрны хэрэгцээ зэрэг асуумж судалгаанд өгсөн ерөнхий дундаж төвшин дунджаас дээш буюу (3.71) байна. Төгсөгчдийн хувьд ном, сурах бичгийн хүртээмжид өгсөн сэтгэл ханамжийн үнэлгээ дундаж төвшинөөс доош буюу (2.98-3.26) байгаа нь цаашид бид сургалтад ашиглагдаж буй ном, сурах бичгийн тоо, хүртээмжийг нэмэгдүүлэхэд анхаарах хэрэгтэй байна. Мөн төгсөгчдийн судалсан хичээлийн агуулгын давхардалд өгсөн сэтгэл ханамжийн төвшин дунджаас доош буюу (3.30-3.40) байгаа нь сэдэв агуулгын төвшин харьцангуй бага байгааг илтгэж байна. ($p < 0.05$) (Хүснэгт 1)

Хүснэгт 1. Төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн түвшин

Үзүүлэлт	Нийт	2017-2019 он	2020 он
Хувьсагчид	Дундаж $\pm$ С.Х	Дундаж $\pm$ С.Х	Дундаж $\pm$ С.Х
Лекцийн хичээлээр олж авсан мэдлэг	3.64 $\pm$ 0.69	3.51 $\pm$ 0.76	3.76 $\pm$ 0.61
Дадлага, семинарын хичээлээр олж авсан мэдлэг	3.70 $\pm$ 0.93	3.83 $\pm$ 0.87	3.57 $\pm$ 0.97
Ном, сурах бичгийн хүртээмж	3.12 $\pm$ 1.02	2.98 $\pm$ 0.94	3.26 $\pm$ 1.08
Зөөлөн ур чадвар эзэмшсэн байдал	3.81 $\pm$ 0.85	3.46 $\pm$ 0.88	4.15 $\pm$ 0.67
Агуулгын давхардал	3.35 $\pm$ 0.88	3.30 $\pm$ 0.95	3.40 $\pm$ 0.83
Багшийн заах арга зүй	3.96 $\pm$ 0.98	3.91 $\pm$ 1.07	4.01 $\pm$ 0.89
Хичээл хоорондын залгамж холбоо	3.83 $\pm$ 0.95	3.98 $\pm$ 0.96	3.68 $\pm$ 0.92
Өөрийн идэвх оролцоо	3.84 $\pm$ 0.95	4.06 $\pm$ 0.80	3.64 $\pm$ 1.04
Уламжлалт анагаах ухааны суурь мэдлэг, ур чадвар эзэмшсэн	4.03 $\pm$ 0.78	4.0 $\pm$ 0.80	4.07 $\pm$ 0.76
Ажлын байран дээр зайлшгүй шаардагдах ур чадвар эзэмшсэн	3.84 $\pm$ 0.79	3.87 $\pm$ 0.73	3.81 $\pm$ 0.85
Ерөнхий дундаж	3.71 $\pm$ 0.48	3.69 $\pm$ 0.41	3.74 $\pm$ 0.55

Зураг 1. Регрессийн шинжилгээний дүн

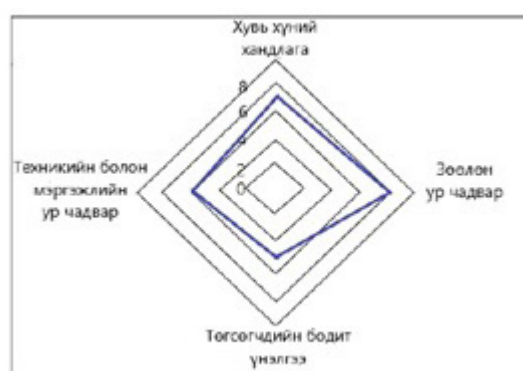
Регрессийн шинжилгээгээр голч дүн буюу сурлагын амжилтад сэтгэл ханамжийн төвшин шууд

хамааралтай. ($p=0.001$) Төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн төвшинг 1 нэгжээр ихэсгэхэд голч оноо 0.016 дахин ихэсч байна. (Зураг 1)

УАУ хөтөлбөрөөр төгсөгчидтэй ярилцлага хийхэд нэгдмэл анагаах ухааны зохих суурь мэдлэгтэй, хувь хүний зөөлөн ур чадвар сайтайг илтгэж байна. Ажил олгогчдын төлөөлөлтэй ярилцлага хийхэд хувь хүний аливаад хандах хандлага, харилцааны ур чадвар, асуудал шийдэх, сэтгэн бодох, шийдвэр гаргах, багаар ажиллах, өөрийгөө илэрхийлэх, бусдыг ойлгох, төгсөгчдийн ур чадвар болон гүйцэтгэлд сэтгэл хангалуун, хариуцлагатай, ачаалал даах чадвартай байдаг хэдий ч төгсөгчдийн ерөнхий ур чадварууд харилцан адилгүй, практик ур чадвар нь ажилласан жилээсээ хамаардаг болохыг харуулж байна. Текст дээрээ, дээрх зурагт харуулж байна. (Зураг 2, Зураг 3)

Зураг 2. Сургалтын үйл ажиллагаа

Зураг 3. Төгсөгчдийн үнэлгээ

Хэлцэмж: Судлаач Ж.Оргил (2017) нар Анагаахын суурь сургалтын хөтөлбөрийн үнэлгээ хийж, сурлагын амжилтыг харьцуулан судалсан бөгөөд судалгааны дүнд сургалтын үйл ажиллагааны талаарх дундаж үнэлгээ 3.7-оос дээш сэтгэл ханамжийн төвшин дундаас дээш байсныг илэрхийлж байна. Үүнээс хамгийн өндөр буюу 4.0 үнэлгээг сургалтын хөтөлбөрийн зохион байгуулалт, багшийн заах арга зүй, хамгийн бага буюу 3.6 үнэлгээг сургалтанд хэрэглэгдэх ном сурах бичигт өгсөн нь бидний судалгааны үр дүнтэй ойролцоо байна.²

Судлаач М.Өсөхбаяр (2013) нарын “Хүний их эмч” мэргэжлээр төгссөн Улаанбаатар хотын 6 дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллаж буй нийт 60 өрхийн эмч нарыг хамруулсан судалгаанд сургалтын хөтөлбөрийн талаарх ерөнхий түвшин 3.54 ± 0.3 нийт эмч нарын 58.33% ($n=35$) нь хөтөлбөрийг хангалттай, 41.66% ($n=25$) нь хангалтгүй гэж үнэлсэн нь бидний судалгааны үр дүнтэй зарим талаараа ойролцоо байгаа юм.³

Дүгнэлт:

1. Уламжлалт анагаах ухаан хөтөлбөрөөр төгсөгчдийн сэтгэл ханамжийн түвшин (3.71) буюу дунджаас дээгүүр байна.
2. Сургалтын үйл ажиллагаанд төгсөгчид сэтгэл ханамжтай, голч дүнтэй шууд хамааралтай, ажил олгогчид төгсөгчдийн ур чадвар, гүйцэтгэл, хандлагад сэтгэл хангалуун байна.

Ном зүй:

1. WU QI ZHU. Өвөр Монголын Өөртөө Засах Орны Уламжлалт анагаах ухааны эмч бэлтгэх хөтөлбөрийн үнэлгээ. 2020:х.9
2. Ж.Оргил. Анагаахын суурь сургалтын хөтөлбөрийн үнэлгээ. 2017:х.5.
3. М.Өсөхбаяр, Л.Байгалмаа, Э.Хангай, et al. “Хүний их эмч” бэлтгэх сургалтын хөтөлбөрт өгсөн төгсөгчдийн үнэлгээ. Монгол анагаах ухааны боловсролын холбооны сэтгүүл. Дугаар 5. 2013:х.61.

A comparative study of Mongolian Traditional Medicine curriculum graduates satisfaction level

Ariunjargal U¹, Tserendagva D¹, Bayarmagnai L¹, Oyuntsesteg S¹

¹Mongolian National University of Medical Sciences
E-mail: ariunjargal.u@mnums.edu.mn, Tel: +976 80008033

Introduction: The content of the program, the teaching methods, the satisfaction of the students, their knowledge and skills are regularly assessed, and the results are one of the conditions for the program participants to continuously improve their knowledge and skills and motivate them to learn etc. Graduate satisfaction is a guarantee of the quality of future health professionals.

Satisfaction of the graduates of the “Mongolian Traditional Medicine (2+4) program of the Mongolian National University of Medical Sciences” in the program was determined by the satisfaction of the graduates with the previous years and the impact on the GPA (3.71). The above-average value indicates that the graduates are satisfied with the program. In addition, the level of satisfaction of graduates with learning activities was directly related to their average mark. Increasing the satisfaction level of graduates by 1 point increases their average marks by 0.016 times. Therefore, the continuous improvement of the quality of the training program based on the results of the study of the satisfaction, impact, advantages and disadvantages of the training participants has a great impact on future doctors and specialists.

Keywords: Satisfaction of graduates, professional skills, comparative study, softskills